

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/74/2024
Identifikačné číslo spisu: 0021203030
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:0021203030.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu pozemkového spoločenstva Urbárska spoločnosť, pozemkové spoločenstvo Výšné Remety, Výšné Remety 93, IČO: 31 957 188, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Maslák, s. r. o., Modra, Šúrska 716/5, IČO: 55 088 007, proti žalovaným: 1/ W. V., 2/ W. H., 3/ K. V., 4/ M. V., 5/ D. V., 6/ D. P., 7/ M. H., 8/ A. J., 9/ C. P., 10/ C. P., 11/ V. Q., 12/ F. P., 13/ V. J., 14/ V. Q., 15/ V. V., 16/ V. P., 17/ verejný notár Dr. Kola, 18/ S. P., 19/ V. Q., 20/ B. R., 21/ F. Q., 22/ Y. V., 23/ D. Q., 24/ V. Q., 25/ Z. T., 26/ V. V., 27/ M. V., 28/ K. V., 29/ D. R. Q., 30/ D. R. Q., 31/ D. R., 32/ D. R. V., 33/ D. R. V., 34/ K. Q., 35/ K. Q., 36/ F. P., 37/ S. J., 38/ H. Q., 39/ C. P. (manžel R. V.), 40/ C. P., 41/ R. V., 42/ R. V., 43/ D. V., 44/ D. Q., 45/ D. Q., 46/ D. P., 47/ D. Q., 48/ K. P., 49/ K. Q., 50/ Z., 51/ H. Q., 52/ S. Q., 53/ S. V., 54/ S. P., 55/ K. R. V. (ž. J. D.), 56/ D. J. (m. K. R. V.), 57/ Q. V., 58/ D. Q., 59/ D. Q., 60/ D., 61/ D. V., 62/ B. W., 63/ A. Q., 64/ A. V., 65/ K. Q., 66/ K. J., 67/ K. Q., 68/ K. Q., 69/ K. P., 70/ S. Q., 71/ K. Q., 72/ Q. Q., 73/ F. V., 74/ M. Q., 75/ W. V., 76/ W. P., 77/ W. V., 78/ W. J., 79/ W. V., 80/ C. P., 81/ Q. V., 82/ F. V., 83/ K. P., 84/ K. V., 85/ Y. Q., 86/ Y. P. r. S., 87/ W. V., 88/ F. Q., 89/ V. V., 90/ W. W., 91/ W. K., 92/ F. V., 93/ F. V., 94/ K. H., 95/ K. V. T. C., 96/ H. Q., 97/ H. W., 98/ X. Q., 99/ X. Q., 100/ V. V., 101/ V. P., 102/ V. Q., 103/ A. J., 104/ A., 105/ K. Q., 106/ A. Q., 107/ W. P., 108/ W. Q., 109/ A. P. r. W., 110/ W. V., 111/ W. Q., 112/ W. V., 113/ M. V., 114/ K. J., 115/ K. Q., 116/ W. V., 117/ W. Q., 118/ W. K., 119/ W. P., 120/ W. P., 121/ W. V., 122/ W. Q., 123/ C. V., 124/ C. P., 125/ R. P., 126/ R. P., 127/ A. V., 128/ A. Q., 129/ A. Q., 130/ A. J., 131/ A. P., 132/ F. V. r. M., 133/ Z. R., 134/ A. Q., 135/ A. V., 136/ R. V., 137/ Q. V., 138/ Y. Q., 139/ Y. P. r. S., 140/ F. P., 141/ F. J., 142/ F. P., 143/ F. V., 144/ F. P., 145/ F. D., 146/ V. P., 147/ A. Q., 148/ Q. V., 149/ Q. Q., 150/ Q. W., 151/ Q. V., 152/ Q. Q., 153/ K. V., 154/ K. P., 155/ K. Q., 156/ C. P., 157/ C. V. r. Q., 158/ K. V., 159/ K. P. (m. F. Q.), 160/ K. Q., 161/ K. V., 162/ K. D. (m. S. Q.), 163/ K. P., 164/ K. P., 165/ K. P., 166/ K. V., 167/ K. J., 168/ K. V. (m. W. Q.), 169/ K. P., 170/ W. W., 171/ W. Q., 172/ B. V., 173/ F. Q., 174/ K. V., 175/ K. V., 176/ K. Q., 177/ K. Q., 178/ K. P., 179/ K. J., 180/ K. K., 181/ R. V. Q., 182/ D. P. (m. A. V.), 183/ D. Q., 184/ D. D., 185/ D. Q., 186/ D. J., 187/ A. V., 188/ F. D. r. B., 189/ B. V., 190/ B. P., 191/ B. Q., 192/ B. J., 193/ B. Q., 194/ K. J., 195/ K. P. (m. B. Q.), 196/ K. V. (m. W. Q.), 197/ S. V., 198/ S. Q., 199/ S. Q., 200/ S. V. (m. B. Q.), 201/ S. P. vyd. F., 202/ B. Q., 203/ K. Q., 204/ D. Q., 205/ D. P., 206/ D., 207/ V. V. r. Ž., 208/ F. P. r. K., 209/ Q. V., 210/ B. S. r. W., 211/ K. V., 212/ A. V., 213/ A. Q., 214/ vd. Q. V. r. W., vyd. Y., 215/ W. P. r. V., 216/ Q. Q., 217/ A. V., 218/ A. Q., 219/ Q. Q., 220/ K. V., 221/ K. V., 222/ K. P., 223/ K. Q., 224/ S. Y., r. K., 225/ F. P. r. K., 226/ K. Q., 227/ Q. V. r. K., 228/ K. V., 229/ K. Y., 230/ S. D. r. K., 231/ K. P. r. K., 232/ K. P., 233/ K. V., 234/ C. V. r. K., 235/ K. Q., 236/ W. Q., 237/ W. Q., 238/ Y. P. r. W., 239/ C. V. r. W., 240/ M. V., 241/ M. Y., 242/ M. P., 243/ M. P., 244/ B. Y. S. r. W., 245/ K. Y. r., 246/ S. V., 247/ F. P. r. K., 248/ K. Q., 249/ A. Z. r. K., 250/ W. L. V. r. K., 251/ K. P., 252/ Q. V. r. B., 253/ M. P. r. B., 254/ C. D. r. B., 255/ S. P. r. B., 256/ J. S. r. K., 257/ K. Q., 258/ K. Q., 259/ L. V. r. D., 260/ D. K. Q., 261/ D. P., 262/ K. Q., 263/ C. P. r. A., 264/ B. Q., 265/ B. V. r. A., 266/ B. V. r. A., 267/ A. P. r. D., 268/ A. Q., 269/ W. V. r. D., 270/ F. P. r. K., 271/ S. r. K., 272/ K. Q. N.,

273/ M. D. r. K., 274/ K. V., 275/ S. D. r. K., 276/ K. P. r. K., 277/ K. P., 278/ A. P. r. K., 279/ K. V., 280/ S. P. r. R. K., 281/ K. S. r. R. K., 282/ V. V. r. R. K., 283/ R. K. P., 284/ K. D. r. R. K., 285/ K. Q., 286/ J. V. (ž. P.), 287/ S. Q., 288/ S. V. r. A., 289/ S. V. r. A., 290/ K. H., 291/ K. W., 292/ K. Q., 293/ K. Š., 294/ W. K., 295/ W. P., 296/ K. P. r. W., 297/ W. Q., 298/ A. P. r. Ž., 299/ Ž. Q., 300/ F. D. r. Ž., 301/ Ž. Q. (ž. P.), 302/ C. Z. r. Ž., 303/ K. Q., 304/ K. P., 305/ B. P., 306/ M. D. r. K., 307/ K. Q., 308/ W. Q. (ž. P. r. L.), 309/ R. P., 310/ R. V., 311/ M. D. r. K., 312/ K. Q., 313/ K. Q., 314/ K. V. (manž. S. r. S.), 315/ Y. Q., 316/ Y. V. r. K., 317/ R. Q., 318/ K. P., 319/ K. V., 320/ K.K. V., 321/ Y.Í. Q., 322/ Y. V. r. K., 323/ Q. P., 324/ B. Y. r. F., 325/ K. Y. r. Š., 326/ S. V. r. Š., 327/ A. V. r. B., 328/ V.Á. P. r. Š., 329/ K. Q.Á., 330/ K. V. (manž. S. r. S.), 331/ K. Q., 332/ D. V., 333/ K. Q., 334/ V. V. r. V., 335/ V. H. (manž. V. r. V.), 336/ V. V., 337/ V. C. r. S., 338/ K. Q., 339/ M. D. r. K., 340/ K. Q., 341/ C. V. r. S., 342/ C. P., 343/ C. Q., 344/ C. Q., 345/ C. W., 346/ C. Q., 347/ C. V., 348/ C. Q., 349/ C. V., 350/ C. V. r. S., 351/ C. V. r. S., 352/ C. P., 353/ C. Q., 354/ C. Q., 355/ C. W., 356/ C. Q., 357/ C. V., 358/ C. Q., 359/ C. V., 360/ V. V., 361/ F. J., 362/ F. A., 363/ K. V. r. F., 364/ W. P. r. F., 365/ F. Q., 366/ A. P. r. K., 367/ C. Q., 368/ W. Q., 369/ W. V., 370/ W.Č. Q., 371/ W. V., 372/ W. P., 373/ W. P., 374/ W. W., 375/ K. P. r. F., 376/ K. Š., 377/ Š. P. r. W., 378/ R. Q., 379/ R. Q., 380/ Q. V., 381/ Q. P., 382/ X. V., 383/ X. V., 384/ X. P., 385/ X. P., 386/ V. P., 387/ V.Á. V., 388/ K. Q., 389/ K. Q., 390/ F. Q. (ž. C. P.), 391/ F. V., 392/ K. P. r. F., 393/ F. Q., 394/ F. P., 395/ A. V. r. C., 396/ C. Q., 397/ C. P., 398/ C.K. J., 399/ C. W., 400/ C. P., 401/ C. Q., 402/ C. Q., 403/ C. P. r. S., 404/ Q. V., 405/ Q. V., 406/ Q. P., 407/ Q. Q., 408/ E. Q., 409/ Z. P., 410/ V. Q., 411/ V.K. V. r. C., 412/ vd. K. P. r. F. (m. W.), 413/ A. F., 414/ K. Q., 415/ manž. K. V. r. W., 416/ A. P., 417/ F. Q., 418/ manž. F. P. r. Š., 419/ C.K. Q. (manž. S. r. Ž.), 420/ W. Q., 421/ W. S., 422/ K. Q., 423/ manž. K. S. r. M., 424/ S. V., 425/ manž. S. P. r. Š., 426/ R. V., 427/ R. P. r. Y., 428/ W. Q., 429/ B. P., 430/ manž. B. P. r. B., 431/ A. V. r. S., 432/ S. V., 433/ S. Q., 434/ K. V., 435/ manž. K. P. r. Q., 436/ S. Q., 437/ manž. S. S. r. S., 438/ S. Q., 439/ Q. V. r. V., 440/ B. P. r. F., 441/ W. S. r. F., 442/ R. V. r. F., 443/ F. Q. (ž. P. B.), 444/ W. K., 445/ manž. W. P. r. S., 446/ V. P. r. Q., všetkým ako nezisteným vlastníkom zastúpeným Slovenským pozemkovým fondom, Bratislava, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, 447/ družstvu Poľnohospodárske družstvo, Poruba pod Vihorlatom, IČO: 36 169 773, zastúpenému advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária VASIEĽ & partners, s.r.o., Košice, Kupeckého 320/33, IČO: 47 240 482, 448/ Q. X.Y., narodenému XX. Q. XXXX, M. T. XX, zastúpenému advokátkou JUDr. Veronikou Čizmarovou, Michalovce, Námestie osloboditeľov 1 a 449/ M. H., narodenému XX. januára XXXX, B., o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 16C/47/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. januára 2024 sp. zn. 11Co/199/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17. januára 2024 sp. zn. 11Co/199/2022 a rozsudok Okresného súdu Michalovce z 24. júna 2022 č. k. 16C/47/2021-379 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Michalovce na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. júna 2022 č. k. 16C/47/2021-379 zamietol žalobu a žalovaným 1/ až 449/ priznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Žalobca sa domáhal určenia, že žalovaní 1/ až 446/ sú podielovými spoluvlastníkmi v žalobe špecifikovaných pozemkov v podieloch podľa predloženého znaleckého posudku. Uvádza, že zabezpečuje hospodárenie na spoločnej nehnuteľnosti, ktorej súčasťou sú aj žalované pozemky zodpovedajúce bližšie špecifikovaným pôvodným urbárskym pozemkom vedeným v pôvodnej pozemkovej knihe. Žalovaní 1/ až 446/ boli na základe vypracovaného znaleckého posudku identifikovaní

ako podieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností v roku 1951, v ktorom bolo na základe § 3 ods. 4 zákona č. 81/1949 Sb. n. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov (ďalej len „zákon č. 81/1949 Sb.“) v celosti zaevidované vlastnícke právo družstva Jednotné roľnícke družstvo Výšné Remety (ďalej aj len „JRD Výšné Remety“). V roku 2018 bol ako vlastníak predmetných nehnuteľností zapísaný žalovaný 447/ ako právny nástupca JRD Výšné Remety, ktorý niektoré zo sporných nehnuteľností ďalej previedol na žalovaného 448/ a 449/. JRD Výšné Remety však nikdy nevzniklo, preto podľa zásady nemo plus iuris nemohli vlastnícke právo nadobudnúť ani žalovaní 447/ až 449/.

1.2. Súd prvej inštancie po právnom posúdení veci podľa § 10 ods. 2 a 5 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 97/2013 Z. z.“) a § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) dospel k záveru o procesnej neprípustnosti určovacej žaloby z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení s odôvodnením, že žalovaní 1/ až 446/ nedisponujú vecnou legitimáciou. Len riadne označení žalovaní 1/ až 446/, prípadne ich právni nástupcovia by sa mohli domáhať určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do ich podielového spoluvlastníctva, resp. žalobca by sa mohol domáhať predmetného určenia iba ako ich zákonný zástupca v zmysle § 16 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. Poukazujúc na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/11/2016 žalobca žalovaných 1/ až 446/ neidentifikoval takým spôsobom, aby bolo možné zistiť, či tieto fyzické osoby ešte žijú alebo nežijú, a neoznačil ani ich prípadných právnych nástupcov. Ďalší dôvod pre zamietnutie žaloby vzhľadom na to, že prípadným vyhovujúcim rozsudkom by sa právne postavenie žalobcu nijak nezmenilo. Vo vzťahu k argumentácii o neexistencii JRD Výšné Remety poukázal na výsledky vykonaného dokazovania a na rozsudok Okresného súdu Michalovce z 26. februára 2020 č. k. 19C/72/2019, v zmysle záverov ktorého JRD Výšné Remety vzniklo a existovalo; vlastnícke právo k pozemkom tvoriacim majetok pozemkového spoločenstva prešlo z bývalých urbárikov na JRD Výšné Remety podľa zákona č. 81/1949 Sb., preto nie je daná pasívna vecná legitimácia žalovaných 1/ až 446/. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. januára 2024 sp. zn. 11Co/199/2022 rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 447/ až 449/ potvrdil (výrok I.), vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 446/ rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a v tejto časti konanie zastavil (výrok II.), vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 446/ stranám sporu nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania nepriznal (výrok III.) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným 447/ až 449/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok IV.).

2.1. Odvolací súd reflektujúc svoju povinnosť v zmysle 161 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP primárne skúmal, či vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ až 446/ sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť; dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti nesprávne pre existenciu neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, treba ho zrušiť a konanie zastaviť. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní v danej veci nezohľadnil východiská ustálené v právnej praxi pokiaľ ide o označenie žalovaných 1/ až 446/ (tu odvolací súd poukázal napr. na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2016 sp. zn. 6Cdo/11/2016 a uznesenie z 15. apríla 2019 sp. zn. 8Cdo/31/2018), a neprihliadol na vadu spôsobenú (neodstrániteľným) nedostatkom podmienky konania, ktorá tu existovala už v čase začatia konania. Nebolo sporným, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie žalovaní 1/ až 446/ ako údajní spoluvlastníci dotknutých pozemkov boli mŕtvi, a teda nemali spôsobilosť byť subjektami konania. Úmrtie týchto žalovaných tvrdil i samotný žalobca. Z označenia žalovanej strany v žalobe (menom, priezviskom), z obsahu žaloby a z predložených dokladov k nej pripojených, bolo odvolaciemu súdu bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že žalobca podal žalobu proti subjektom nespôsobilým byť stranou sporu. Keďže sa v danom prípade stranami sporu v konaní nestali (žalobca ich tak neoznačil), napr. „právni nástupcovia mŕtvych vlastníkov, resp. neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom...“, odvolací súd sa priklonil k právnomu záveru, že ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť.

2.2. Pokiaľ ide o vzťah medzi žalobcom a žalovanými 447/ až 449/, odvolací súd sa v celom rozsahu

stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v časti posúdenia procesnej prípustnosti určovacej žaloby, považujúc rozhodnutie za vecne správne a úplné. Na zdôraznenie správnosti a v reakcii na podstatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu, po premietnutí základných východísk posudzovania existencie naliehavého právneho záujmu, doplnil, že podaná žaloba nie je účinne a správne zvoleným procesným nástrojom. Zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že medzi žalobcom a žalovanými 447/ až 449/ neexistuje stav objektívnej právnej neistoty, keďže zo strany žalovaných 447/ až 449/ nemôže byť ohrozené či porušené žalobcovo v čase rozhodovania súdu neexistujúce užívacie právo k sporným nehnuteľnostiam, ktoré žalobca odvodzuje od sporného spoluvlastníckeho práva nezistených (nežijúcich) žalovaných 1/ až 446/. Dodal, že správne formulovaným žalobným petitom by bolo určenie, že vec patrí do dedičstva po týchto nežijúcich (spolu)vlastníkoch, nakoľko právna skutočnosť nadobudnutia (spolu)vlastníckeho práva nastala za ich života.

2.3. Ďalšími odvolacími námietkami sa odvolací súd nezaoberal. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videl žalobca v tom, že závery odvolacieho súdu o nedostatku procesnej subjektivity žalovaných 1/ až 446/ a nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení sú formalistické a neudržateľné. Žalovaní 1/ až 446/ majú osobitné právne postavenie. Žalobca vyvodzoval procesnú subjektivitu žalovaných 1/ až 446/ a naliehavý právny záujem vo vzťahu k všetkým žalovaným na požadovanom určení z ust. § 10 ods. 2 v spojení s § 9 ods. 1 a § 10 ods. 5, ako aj z § 10 ods. 3 v spojení s § 19 ods. 1 zákona č. 97/2013 Z. z., na čo v priebehu konania aj opakovane poukazoval, napriek tomu mu odvolací súd na tieto podstatné argumenty v odôvodnení svojho rozhodnutia nedal žiadnu odpoveď. Žalobca zotrval v presvedčení, že zvolil žalobu a označil v nej subjekty správne, v súlade s racionálnym usporiadaním vzťahov vo väzbe na princíp zákazu odmietnutia spravodlivosti. Postup odvolacieho súdu, ktorý vo vzťahu k žalovaným 447/ až 449/ potvrdil zamietajúci rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu a vo vzťahu k žalovaným 1/ až 446/ konanie zastavil, predstavuje porušenie jeho práva na spravodlivý proces, keď súd dostatočne nezohľadnil osobitné skutkové okolnosti prejednávaneho sporu a nedal dostatočnú odpoveď na špecifickú odvolaciu argumentáciu žalobcu ohľadom danosti naliehavého právneho záujmu na ním podanej určovacej žalobe.

3.2. Žalobca k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 432 CSP v dovolaní uviedol, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu pozemkového spoločenstva na určení vlastníckeho práva v prospech jeho členov (nezistených vlastníkov podľa § 10 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z.z.). Odvolací súd pri posudzovaní otázky existencie naliehavého právneho záujmu nesprávne vychádzal iba zo všeobecných téz bez väzby na zákon č. 97/2013 Z. Podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý rieši spornosť v tom, či dotknuté pozemky sú súčasťou spoločnej nehnuteľnosti, na ktorej žalobca zabezpečuje hospodárenie, ako aj to, či sú ich spoluvlastníkmi členovia žalobcu podľa § 10 ods. 2 predmetného zákona. Odvolací súd podľa dovolateľa nesprávne právne posúdil aj otázku procesnej subjektivity nezistených vlastníkov ako členov pozemkového spoločenstva. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu v otázke spôsobilosti nezisteného vlastníka byť subjektom konania sa netýka nezistených vlastníkov podľa § 10 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z.. S poukazom na R 3/2015 mal dovolateľ za to, že takýmto rozhodnutím sa neobchádzajú ani dedičské konania, nakoľko žalobou sa nedomáhajú určenia vlastníckeho práva vo svoj prospech priamo právni nástupcovia pôvodných vlastníkov, ktorí možno medzičasom zomreli. Z pohľadu definície nezisteného vlastníka v §10 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. pritom podľa dovolateľa nie je relevantné, či ide o žijúce osoby alebo nie.

4. Žalovaný 447/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť resp. ako nedôvodné zamietnuť, považujúc rozsudok odvolacieho súdu za zákonný a správny. Uviedol, že žalobca opomína skutočnosť, že žalovaní 1/ až 446/ už nežijú, preto voči nim nie je

možné viesť súdne konanie, a to ani v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom. Z rovnakého dôvodu nie je možné určovať pre tieto subjekty vlastnícke právo. Žalovaní 448/ a 449/ sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadřili.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitosti dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné i dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

9.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

9.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Dovolateľ prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprel o tvrdenie, že odvolací súd náležitým spôsobom nevyhodnotil jeho uplatnené odvolacie námietky a svojím formalistickým postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, čo viedlo k odmietnutiu spravodlivosti.

11. Počas predchádzajúcej právnej úpravy judikatúra najvyššieho súdu za prípad odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f) OSP - zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) považovala medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp.

zn. 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 3Cdo/231/2008, 4Cdo/20/2001). Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 420 prím. f) CSP vyplýva, že doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ sa nahradil pojmom „právo na spravodlivý proces“, ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry EŠLP i Ústavného súdu SR.

12. Za nesprávny postup súdu, ktorým možno strane znemožniť, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces, sa považuje aj odmietnutie podania (žaloby), hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené podmienky.

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či zastavenie konania pre nedostatok procesnej subjektivity označených žalovaných 1/ až 446/ vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

15. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

16. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

17. Podľa § 185 ods. 3 CSP Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

18. Podľa § 7 ods. 1 prvej vety, ods. 2 prvej vety zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

19. Podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona č. 97/2013 Z.z. fond nakladá s podielmi spoločnej nehnuteľnosti nezistených vlastníkov alebo ktorých vlastnícke právo nie je evidované v katastri nehnuteľností. Okruh nezistených vlastníkov vymedzuje v zmysle poznámky pod čiarou č. 18 zákon č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“).

20. V posudzovanom prípade odvolací súd po zistení, že žalobcom označení žalovaní 1/ až 446/ pravdepodobne zomreli pred začatím konania, citujúc § 7 OZ, § 61, § 62 a § 161 CSP konanie voči nim zastavil z dôvodu nedostatku procesnej subjektivity. Uvedenému procesnému postupu ale nepredchádzala výzva súdu na opravu alebo doplnenie okruhu žalovaných, napriek tomu, že ustanovenie § 129 CSP takýto postup umožňuje.

21. Žalobca pri označení okruhu žalovaných 1/ až 446/ vychádzal z údajov evidovaných v pozemkovej knihe. Podstatným bolo zistenie, že žalovaní s najväčšou pravdepodobnosťou zomreli pred začatím konania, čo napokon v konaní tvrdil aj sám žalobca, s tým, že mu nie je známy okruh ich právnych nástupcov.

22. Je zrejmé, že v danom prípade u žalovaných 1/ až 446/ ide o prípad tzv. „nezistených vlastníkov“.

23. Inštitút „nezistených vlastníkov“ súvisí s ambíciou štátu/zákonodarcu, v rámci konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim, vytvoriť registre obnovenej evidencie pozemkov („ROEP“) na celom území Slovenskej republiky a na ich základe v súboroch geodetických informácií a v súboroch popisných informácií docieľiť úplnú resp. komplexnú evidenciu právnych vzťahov ku každej parcele (určeného operátu) na celok.

23.1. V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských

podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu i) s pozemkami, ktorých vlastníkom je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe [(podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z. a ii) pozemkami, ktorých vlastníkom nie je známy (podľa písmena d) rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (§ 13 a § 16 ods. 1 písm. b) zákona č. 180/1995 Z. z.); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak (§ 16 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z.) zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (§ 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z.).

24. Otázkou nezistených vlastníkov a ich označenia a procesnej subjektivity sa najvyšší súd zaoberal vo viacerých svojich rozhodnutiach (6Cdo/11/2016, 8Cdo/31/2018, 2Cdo/75/2020, 7Cdo/238/2021, 9Cdo/113/2022, 5Cdo/206/2022). Podstatu vzniku a existencie inštitútu nezisteného vlastníka zosumarizoval v rozhodnutí zo 14. augusta 2024 sp. zn. 8Cdo/69/2023. Na základe doterajšej súdnej praxe (ktorá možno pôsobí rozkolísane, čo je ale dané výlučne rôznorodou kazuistikou posudzovaných skutkových okolností) možno konštatovať, že pojem „nezistený vlastníkom“ je právna fikcia osoby, ktorej bola zákonom priznaná procesnoprávna subjektivita. Ide o samostatný procesnoprávny subjekt, pri ktorom sa naďalej uvádza meno a priezvisko. Jedine tak je možné zabezpečiť identitu vlastničkého vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti a zachovať veľkosť spoluvlastníckych podielov zapísaných v katastri nehnuteľností.

25. Identita nezisteného vlastníka ako strany sporu sa odvíja od jeho zápisu v príslušnej evidencii nehnuteľností. Pri označení nezisteného vlastníka je nevyhnutné vychádzať zo zápisu jeho označenia. Zákon presnú formu nepredpisuje. Obligatórnym údajom je nezistený vlastníkom a jeho zastúpenie fondom. 25.1. V evidencii vlastníctva nehnuteľností sú zapísané tisíce fyzických osôb, o ktorých možno s istotou tvrdiť, že už nežijú, čo spôsobuje problémy pri nakladaní s takto evidovanými nehnuteľnosťami. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa vyformoval názor, že vhodným riešením sa javí byť druhové označenie nezisteného vlastníka spôsobom: „Neznámy (resp. nezistený) vlastníkom nehnuteľností ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom...“ alebo „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“ (porov. sp. zn. 6Cdo/11/2016, tiež sp. zn. 7Cdo/238/2021). Na tomto označení nezistených vlastníkov zotrúva dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi aj naďalej.

26. Dovolací súd si je vedomý svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej nie je vecou súdu, aby žalobcu poučoval o hmotnom práve, resp. o otázkach vecnej legitímácie, avšak tento názor nie je možné uplatňovať rigorózne bez prihliadania na špecifiká konkrétneho konania (porov. sp. zn. 8Cdo/136/2020, 8Cdo/69/2023). O takú situáciu ide aj v prípade inštitútu nezisteného vlastníka, kedy je zodpovednosť sporovej strany za správne označenie protistrany oslabená povahou tohto osobitného subjektu vyplývajúcou zo zákona (6Cdo/129/2024, 9Cdo/36/2024).

27. Podľa názoru dovolacieho súdu aj v okolnostiach danej veci bolo nutné zohľadniť špecifiká tohto sporového konania. Žalobca (pri označení okruhu strán) mohol vychádzať iba z údajov z evidencie nehnuteľností (spravidla v rozsahu meno, priezvisko), ktoré, navyše, nie sú nijak aktualizované. Už zo žaloby je zrejmé, že žalobca žaloval nezistených vlastníkov zastúpených Slovenským pozemkovým fondom. Za situácie, keď ustálená rozhodovacia prax pripúšťa, aby Slovenský pozemkový fond zastupoval nezistených vlastníkov (ktorí žijú, avšak nie je známa ich adresa), ako aj neznámych vlastníkov (nezistených právnych nástupcov ostatných pozemkovoknižných vlastníkov), rozhodnutie dovolacieho súdu o zastavení konania pre nedostatok procesnej subjektivity žalovaných 1/ až 446/ je potrebné považovať za predčasné.

28. Súd je povinný skúmať existenciu procesnej subjektivity aj v prípade tzv. nezistených vlastníkov

(5Cdo/206/2022). Ak žalobca v priebehu konania uvádzal, že ním označení žalovaní 1/ až 446/ s najväčšou pravdepodobnosťou nie sú nažive, pričom mu nie je známy okruh ich právnych nástupcov, súdy nižšej inštancie nesprávne považovali úmrtie žalobcov za nespornú skutočnosť. Pokiaľ mohli mať pri skúmaní procesných podmienok pochybnosť o tom, či označené žalované fyzické osoby sú nažive - čo je aj daný prípad, keď možno len logicky usudzovať, že tieto už nežijú, ale súdy to ani vlastnou činnosťou nezistili a nezistili ani okruh potenciálnych právnych nástupcov (§ 185 ods. 3 CSP a contrario), skôr ako dospeli k záveru, že je potrebné konanie voči nim pre tento nedostatok zastaviť, správne mali žalobcu vyzvať na opravu označenia žalovaných resp. okruhu subjektov na strane žalovaného, CSP v ust. § 129 takýto postup umožňuje (pri neznámosti právnych nástupcov spôsobom uvedeným v bode 25. tohto uznesenia). Rozhodovacia prax dovolacieho súdu naznačuje, že ide len o zdanlivý nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno preklenúť - v závislosti od skutkovej situácie - jedným z do úvahy prichádzajúcich druhových pomenovaní. Vychádzajúc zo samotnej podstaty inštitútu nezisteného vlastníka, musí byť aj postup pri posudzovaní ich procesného označenia materiálnejší, keďže (ako už bolo uvedené vyššie) zodpovednosť sporovej strany za správne označenie protistrany je oslabená. Opačný výklad by viedol k porušeniu princípu zákazu denegatio iustitiae. Súd je povinný vykonávať súdnictvo; ak súd bez zákonného dôvodu rozhodne, že neposkytne právnu ochranu subjektu domáhajúcemu sa súdnej ochrany, dochádza k odmietnutiu spravodlivosti. Napokon, tento záver vyplýva aj z rozhodovacej praxe citovanej odvolacím súdom, ktorú tento len nedôsledne aplikoval.

29. Berúc do úvahy vyššie uvedené, s prihliadnutím na osobitné postavenie tzv. nezistených vlastníkov možno konštatovať, že odvolací súd i súd prvej inštancie svojím formalistickým prístupom vedúcim k odmietnutiu spravodlivosti zaťažili konanie vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Uvedený nedostatok navyše nie je jediným pochybením odvolacieho súdu s intenzitou porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces.

30. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Len tak možno zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov a vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejماً z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

31. Ani možnosť praktického prevzatia argumentácie súdu prvej inštancie odvolacím súdom nezabavuje odvolací súd povinnosti hoc aj len veľmi stručne a úmerne okolnostiam konkrétneho prípadu reagovať na argumentáciu z odvolania. Zákon aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (§ 387 CSP) vyžaduje, aby odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia už súd prvej inštancie; odvolací súd je zároveň povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Podstatným sa má na myslí taký argument, ktorý má vecný súvis s prejednávanou vecou, a zároveň v prípade jeho preukázania je spôsobilý privodiť pre odvolateľa priaznivejšie rozhodnutie. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je jednotná v závere, že nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

32. Žalobca v dovolaní namietal, že odvolací súd nereagoval na jeho špecifickú odvolaciu argumentáciu, nezohľadnil špecifiká prejednáwanej veci a neposudzoval existenciu naliehavého právneho záujmu z hľadiska ustanovení zákona č. 97/2013 Z.z.

33. Odvolací súd pri posudzovaní vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie poukázal na závery rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktoré ale nedôsledne interpretoval, v dôsledku čoho dospel k predčasným záverom o existencii neodstrániteľnej prekážky konania - absencii procesnej subjektivity žalovaných 1/ až 446/. Pokiaľ išlo o žalovaných 447/ až 449/, konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nadväzujúc práve na svoje zistenia o neexistencii označených žalovaných 1/ až 446/. V kontexte už skôr uvedeného ale nemožno prijať iný záver než ten, že odvolací

súd, hoci sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyčerpávajúco zaoberal všeobecnými východiskami skúmania procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, nereagoval na teraz už podstatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu, ktorou odôvodňoval svoj naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosti, ktoré obhospodaruje a o ktorých sa domnieva, že ich skutočnými podielovými spoluvlastníkmi sú neznámi právni nástupcovia ostatných (nezistených) pozemkovoknižných vlastníkov zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, sú súčasťou spoločnej nehnuteľnosti v zmysle zákona 97/2013 Z.z.

34. Žalobca v odvolaní uvádzal konkrétne argumenty o tom, aké skutkové osobitosti viedli k sporu medzi ním a žalovanými, prečo je pre neho potrebné určiť, či tu právny vzťah je alebo nie je, ako aj prečo je jeho žaloba vhodne zvoleným procesným nástrojom. Vyššie prezentované závery dovolacieho súdu o procesnej subjektivite nezistených vlastníkov opodstatňujú záver o relevancii aj tejto odvolacej argumentácie žalobcu, na ktorú sa vyžaduje špecifická odpoveď dovolacieho súdu. Netreba totiž opomínať, že obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi), pričom súd nie je viazaný doslovným znením žalobného návrhu, ale tento musí posudzovať v kontexte celého obsahu rozhodujúcich skutkových tvrdení. Ak prípadne súd dospeje k záveru, že existuje zásadný rozpor medzi obsahom rozhodujúcich skutkových tvrdení a vymedzením žalobného návrhu, je jeho procesnou povinnosťou realizovať príslušné kroky k odstráneniu tohto rozporu (napríklad výzvou na odstránenie väd žaloby). Bolo preto úlohou dovolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) venovať otázke naliehavého právneho záujmu náležitú pozornosť, a teda posúdiť ju zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk, čo v okolnostiach posudzovanej veci znamená najmä dať žalobcovi špecifickú odpoveď na jeho argumentáciu, že jeho naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný jeho statusom pozemkového spoločenstva a osobitným postavením posledných evidovaných vlastníkov nehnuteľností, o ktorých sa žalobca domnieva, že sú súčasťou ním obhospodarovanej nehnuteľnosti. Žaloba smeruje k určeniu, či sporné nehnuteľnosti patria do spoločnej nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 97/2013 Z.z., pričom pozemkové spoločenstvá podľa zákona spravujú práve podiely spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve tzv. nezistených vlastníkov. Žalobcovi nešlo o uplatňovanie nárokov na konkrétne spoluvlastnícke podiely.

35. Dovolací súd pripomína, že súd by sa vždy mal v prvom rade zaoberať materiálnym predmetom sporu, lebo vec sa dostala na súd práve preto, aby sa rozhodlo o hmotnom práve. Účelom civilného procesu je spory riešiť (rozhodovať ich) a prinášať spravodlivosť, a nie ich odmietat' (teda „nesúdiť“) cez rôzne arbitrárne procedurálne rituály.

36. Úlohou súdov oboch inštancií bolo v prvom rade zohľadniť špecifickú prejednávanej veci a jasným, právne korektným spôsobom sa vysporiadať s podstatnými tvrdeniami žalobcu prednesenými v konaní. Súd tak neučinili, svoje rozhodnutia riadne neodôvodnili.

37. Absencia náležitého odôvodnenia súdnych rozhodnutí, ako aj striktné formalistický postup oboch súdov nižšej inštancie smerujúci k odoporeniu spravodlivosti viedol dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietal, že súdy nižších inštancií mu nesprávnym procesným postupom znemožnili ako strane, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

38. So zreteľom na dôvodne namietanú vadu zmätočnosti dovolací súd v súlade so svojou rozhodovacou praxou nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci ako dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Zistené procesné nedostatky postupu dovolacieho súdu majú priamy vplyv na správne právne posúdenie, a teda k nastoleným právnym otázkam je možné sa vyjadriť až potom, ako budú odstránené vytýkané pochybenia, resp. po ich odstránení je možné, že potreba na ne odpovedať už nebude.

39. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací

súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd zruší rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie, aby sa vysporiadal s procesnou subjektivitou žalovaných 1/ až 446/ v naznačenom smere a v závislosti od vzniknutej procesnej situácie opätovne posúdil existenciu alebo neexistenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení.

40. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

41. Uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.